

Vergadering: 4 februari 2014
Agendnummer: 14
Status: Besluitvormend
Portefeuillehouder: Philip Broeksma
Behandelend ambtenaar: J. de Boer-Pontier
E-mail: gemeente@winsum.nl (t.a.v. J. de Boer-Pontier)

Aan de gemeenteraad,

Onderwerp:

Toekomstig bibliotheekbeleid

Voorgestelde besluit:

- 1: De nota: 'Bibliotheekbeleid 2015 en verder' vast te stellen
- 2: Derhalve te kiezen voor scenario 4a 'Centrumbibliotheek plus de Bibliotheek op school' plus een overgangssituatie voor het dorp Baflo tot de komst van de Brede School.

Samenvatting:

Als onderdeel van de bestuursopdracht cultuur is het toekomstig bibliotheekbeleid uitgewerkt. Daarbij is onderzocht hoe er een bezuiniging kan worden gerealiseerd. Er wordt gekozen voor scenario 4a 'Centrumbibliotheek plus de Bibliotheek op school' en een overgangssituatie voor het dorp Baflo tot de komst van de Brede School. door middel van:

- Een kwalitatief goede, aantrekkelijke centrumbibliotheek in Winsum met ruimere openingstijden, inrichting volgens retail-concept en goede collecties.
- Nabijheid van bibliotheekvoorziening voor de jeugd 0-12, door het realiseren van 'de Bibliotheek op school' in alle andere dorpen met een basisschool met afhaalpunt voor andere dorpsbewoners.
- Beëindigen van de bibliobus in de dorpen Ezinge, Feerwerd, Adorp en Sauwerd.
- In Baflo de huidige vestiging vervangen door 'de Bibliotheek op School' op twee basisscholen en mogelijk in de toekomst op de brede school.
- In overleg met het dorp Baflo een overgangssituatie creëren, gericht op ouderen, minder mobiele en ontmoeting.

Gevolgen

In elk dorp met een basisschool zal een bibliotheekvoorziening zijn, dus ook in Garnwerd en Den Andel waar nu geen voorziening meer is. In Feerwerd zal de voorziening (bus) verdwijnen. De jeugd van Feerwerd kan terecht op de voorziening van de basisschool waar men heen gaat.

De Bibliotheken op school kunnen ook functioneren als afhaalpunt voor (op internet) bestelde boeken voor de andere dorpsbewoners.

Financiële gevolgen zijn met name eenmalige investeringen in het opzetten van de Bibliotheken op school in de verschillende basisscholen, herinrichting van de vestiging in Winsum en tijdelijke frictiekosten. Het vervangen van de bibliobus en de vestiging in Baflo door de Bibliotheek op school levert voldoende op om het nieuwe model te kunnen exploiteren, met zelfs structureel lagere kosten. Daarnaast komen nog tijdelijk extra kosten voor het creëren van de overgangssituatie in Baflo.

Inleiding:

Omdat de kosten voor de bibliotheekvoorziening stijgen is het noodzakelijk dat er op korte termijn keuzes gemaakt gaan worden. Dit is de reden dat er prioriteit wordt gegeven aan het ontwikkelen van nieuw bibliotheekbeleid. Dit onderdeel is vooruitlopend op het aanscherpen van het cultuurbeleid zoals in de beleidsopdracht cultuur is vastgelegd.

Wettelijk- of beleidskader:

In de bestuursopdracht cultuur is in 2011 het volgende opgenomen over de bibliotheekvoorziening:

- De bibliotheekvoorziening vervult een belangrijke culturele en educatieve rol en moet in stand blijven. Echter; door allerlei vernieuwingen o.a. door de komst van internet en digitalisering van boeken zullen we op een andere manier naar deze voorziening moeten kijken en nagaan of het efficiënter en daarmee ook goedkoper kan.
- Een bibliotheekbeleid met het doel een innovatieve, verrassende en laagdrempelige bibliotheekvoorziening voor alle inwoners van de gemeente Winsum, waarbij duidelijk wordt gekeken naar de efficiency van de voorziening.
- De huidige speerpunten van het gemeentelijk bibliotheekbeleid behouden een plaats in het nieuwe beleid. Bij de bibliotheek-voorziening gaan we uit van de kwaliteit (wat we doen, doen we goed) en op een voorziening die past bij de huidige ontwikkelingen van digitalisering. Dit kan consequenties hebben voor de spreiding van de voorziening, evenals openingstijden en collectie etc.
- Er dient onderzocht te worden of er een structurele ombuiging te realiseren is welke uiteindelijk € 25.000,- oplevert op de subsidie van € 251.606 per jaar.

Probleem:

De bibliotheekvoorzieningen in de gemeente Winsum staan onder druk. Hiervoor zijn een aantal redenen. De volgende problemen en ontwikkelingen hebben invloed op de bibliotheekvoorziening in de gemeente Winsum:

- 1) Stijgende kosten
- 2) Teruglopend ledenaantal
- 3) Bibliobus
- 4) Brede scholen
- 5) Digitale bibliotheek en nieuwe bibliotheekwet
- 6) Gevolgen digitalisering
- 7) Toekomstvisie Biblionet

Bovenstaande punten worden in de nota verder toegelicht.

Doelstelling en randvoorwaarden:

De volgende doelen worden gehanteerd voor de bibliotheekvoorziening in de gemeente Winsum:

- Voor iedere inwoner van de gemeente Winsum is de bibliotheekvoorziening bereikbaar (digitaal en/of fysiek)
- Voor de jeugd 0-12 jaar is de bibliotheekvoorziening nabij en bestrijdt taalachterstanden en laaggeletterdheid
- De bibliotheekvoorziening behoudt aantrekkingskracht in tijden waarin het gebruik terug loopt
- De bibliotheekvoorziening wordt efficiënt uitgevoerd

Hierbij is onderzocht hoe er een bezuiniging kan worden gerealiseerd.

Mogelijke maatregelen / oplossing:

In de nota zijn aan de hand van een aantal scenario's de mogelijke maatregelen beschreven. Daarbij zijn er als achtergrondinformatie verschillende notities en analyses van Biblionet Groningen als achterliggende informatie bijgevoegd.

Advies / Voorstel:

Wij stellen u voor om de nota en reactienota: 'Bibliotheekbeleid 2015 en verder' te bespreken en in stemmen met de volgende beslispunten:

- 1: De nota: 'Bibliotheekbeleid 2015 en verder' vast te stellen
- 2: Derhalve te kiezen voor scenario 4a 'Centrumbibliotheek plus de Bibliotheek op school en een overgangssituatie voor het dorp Baflo tot de eventuele komst van de Brede school'

Financiële consequenties:Structurele bezuiniging

De subsidie voor het uitvoeren van de bibliotheekvoorziening in de gemeente Winsum in 2013 bedraagt € 243.000,-. Wanneer er gekozen wordt voor scenario 3b 'Centrumbibliotheek plus de Bibliotheek op school' kan er vanaf 2015 € 22.600,- bezuinigd worden en de subsidie worden verlaagd naar € 220.400,-. Op diverse wijze zijn er reacties gegeven op de nota Bibliotheekbeleid 2015 en verder'. Deze reacties zijn te lezen in de reactienota en zijn verwerkt in de beleidsnota. De reacties hebben er toe geleid dat het college heeft gekozen voor scenario 4a. Hiermee wordt de bezuiniging nog niet gerealiseerd, omdat het college heeft besloten te voorzien in een overgangssituatie tot de eventuele komst van de Brede school. In deze overgangssituatie (2015 t/m 2017) wordt, in overleg met het dorp, naar een oplossing gezocht voor de zorgen en bezwaren die er in het dorp Baflo bestaan bij het verdwijnen van de vestiging Baflo. De kosten van deze overgangssituatie zijn nog niet bekend. Er wordt over de invulling van de overgangssituatie overleg gevoerd met het dorp.

Eenmalige kosten

Voor de overgang naar de nieuwe situatie zijn er eenmalige investeringen nodig en ontstaan er frictiekosten. De kosten die bekend zijn, zijn geraamd op € 133.000,-. Daarbij komen nog frictiekosten voor de bibliotheekvestiging in Baflo en de herinrichting van de bibliotheek in Winsum.

De wijze waarop deze kosten gedekt kunnen worden, zullen in een apart voorstel aan de raad worden aangeboden nadat een uitwerkingsplan is opgesteld.

De financiële consequenties van dit beleid zijn in hoofdstuk 7 van de nota uitgewerkt.

Burgerparticipatie:

In de reactienota wordt ingegaan op de verschillende reacties en overleggen met betrekking tot het toekomstige bibliotheekbeleid. Hieronder een kort overzicht.

Baflo

Naar aanleiding van de pro-forma huuropzegging van Biblionet Groningen aan het dorps huis in Baflo zijn er verschillende reacties vanuit Baflo gekomen en is het college in overleg geweest met het bestuur van het dorps huis Baflo. Vanuit Baflo zijn er zorgen geuit over het voortbestaan van het dorps huis en de gevolgen van het verdwijnen van het bibliotheek (voor met name de jeugd).

Reactie:

- Als de bibliotheek als huurder uit het dorpshuis verdwijnt, zal de gemeente het dorpshuis tijdelijk ondersteunen bij het op orde krijgen van de exploitatie in de nieuwe situatie.
- Het college is het volledig eens dat het voor kinderen van groot belang is om toegang te hebben tot de bibliotheek. Daarom wil het college dat er voor de jeugd van 0-12 jaar een bibliotheekvoorziening nabij is. Met de bibliotheek op school gaat de jeugd er op vooruit.
- Voor iedere inwoner van de gemeente Winsum blijft de bibliotheek bereikbaar. Daarbij wordt aandacht besteed aan minder mobilen.
- Er zijn aan de nota 'Bibliotheek 2015 en verder' twee scenario's toegevoegd waarbij een mogelijke oplossing voor het dorp Baflo wordt aangereikt. Eén van deze scenario's wordt door het college voorgesteld.

Onderwijs

Omdat het plan voor het toekomstige bibliotheekbeleid in nauwe samenwerking met het onderwijs tot stand moet komen is er op verschillende niveaus met het onderwijs overleg gevoerd. Het onderwijs reageert positief op de plannen.

Reactie:

Het college is blij met de positieve reactie en het enthousiasme vanuit het onderwijsveld. Het is een stimulans om de Bibliotheek op school uit te voeren. De adviezen/wensen van de schooldirecties worden ter harte genomen.

Bijeenkomsten betrokken doelgroepen

- Op 24 september 2013 is er een bijeenkomst geweest waarbij betrokkenen konden meedenken over het toekomstige bibliotheekbeleid.
- Op 2 december 2013 is het voornemen voor het te kiezen beleid aan betrokkenen gepresenteerd in een informatiebijeenkomst.

Voor de inbreng van de betrokkenen tijdens de bijeenkomsten en de reactie van het college daarop wordt verwezen naar de reactienota.

Conclusie

De visie en de doelstellingen, inclusief bezuiniging, voor het toekomstig bibliotheekbeleid worden in het scenario 3b gerealiseerd. Het college heeft in afwijking hiervan besloten om te kiezen voor scenario 4a. De aanleiding hiervoor is de input die geleverd is door het dorp Baflo. Zie hiervoor de reactienota. In het scenario 4a is voorzien in een overgangssituatie, waarin een oplossing wordt gezocht voor de zorgen en bezwaren die er in het dorp Baflo bestaan bij het verdwijnen van de vestiging Baflo. Dit totdat de eventuele Brede school in Baflo is gerealiseerd. Hierbij gaan we ervan dat uit het mogelijk is dat er in 2018 een Brede school is gerealiseerd.

Communicatie:

Door Biblionet Groningen zal er in overleg met de gemeente Winsum een communicatieplan worden opgesteld voor de communicatie naar de leden van de bibliotheek.

Uitvoering:

Vanaf 2015 kan er uitvoering gegeven worden aan het nieuwe beleid door Biblionet Groningen i.s.m. het primair onderwijs. In 2014 kunnen er voorbereidingen getroffen worden.

Bijlagen:

- 1) Nota: 'Bibliotheekbeleid 2015 en verder'
- 2) Reactienota 'Bibliotheekbeleid 2015 en verder'

Achterliggende documenten:

- 1) Bibliotheekvoorziening in gemeente Winsum (van Biblionet)
- 2) Toelichting bij toekomstvisie Bibliotheekdienstverlening gemeente Winsum (van Biblionet)
- 3) Analyse bibliotheek Baflo (van Biblionet)
- 4) Concept toekomst scenario Bibliotheken Cluster Hunsingo (incl. bijlage over huidige bibliotheekvoorzieningen en bibliotheekconcepten)
- 5) Veranderen in samenhang. Gezamenlijke visie op de uitvoering van het bibliotheekwerk in de provincie Groningen (Biblionet Groningen + VGG)
- 6) Folder over de Bibliotheek op school
- 7) Baflo = (weer) boos – De bieb en dorps huis moeten blijven (1700 handtekeningen)

Burgemeester en wethouders van Winsum,

M.A.P. Michels, burgemeester
drs. R.J. Bolt, secretaris

Agendanummer: 14

Vergadering: 4 februari 2014

De raad van de gemeente Winsum;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

b e s l u i t :

1. De nota: 'Bibliotheekbeleid 2015 en verder' vast te stellen
2. Het college opdracht te geven deze visie verder uit te werken en te concretiseren in een voorstel en daarin op te nemen:
 - A. De meerkosten van het toepassen van het concept DBOS ook in het dorp Winsum;
 - B. De verschillende mogelijkheden om te komen tot een upgrade van de centrumbibliotheek (van zeer sober tot uitgebreid) Winsum door te rekenen zowel qua te verwachten resultaten als financieel;
 - C. De bibliotheek in het Dorpshuis te Baflo vooralsnog open te houden tot maximaal het moment dat er een brede school in Baflo gevestigd wordt;
 - D. Het genoemde onder "C" ter heroverweging of bevestiging in een notitie aan de raad voor te leggen op het moment dat de te ontwikkelen dorpsvisie Baflo gereed is of, bij het ontbreken van een dorpsvisie en er geen brede school in Baflo komt, uiterlijk eind 2015 een notitie ter heroverweging of bevestiging aan de raad wordt voorgelegd. Bij heroverweging dient rekening te worden gehouden met een reële overgangstermijn;
3. Bij het voorstel, genoemd onder 2, de bezuinigingsopdracht, verwoord in de bestuursopdracht Cultuur, te heroverwegen.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Winsum in zijn openbare vergadering van 4 februari 2014

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,